

**Hallituksen esitys eduskunnalle kyberturvallisuusdirektiivin (NIS 2 -direktiivi) täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 57/2024) - OKM lausunto**

**Vastaanottaja:** Valiokuntaneuvos Mika Boedeker/ Liikenne- ja viestintävaliokunta

**Tiedoksi:** Hallitussihteeri Veikko Vauhkonen/ Liikenne- ja viestintäministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) pyytää kiinnittämään huomiota hallituksen esityksen EU:n kyberturvallisuusdirektiivi (nk. NIS2 -direktiivin) (EU) 2022/2555 mukaisiin verkkotunnusvälittäjiä koskeviin velvoitteisiin. Hallituksen esitys sisältää ehdotukset direktiivin mukaisista velvollisuuksista keskitetysti uudessa kyberturvallisuuslaissa sekä muutosehdotuksia mm. sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin (SVPL).

OKM katsoo, että kyberturvallisuuden varmistamista koskevan NIS2-direktiivin kansallisen voimaansaattamisen yhteydessä ei ole asianmukaisella tavalla kiinnitetty huomiota teollis- ja tekijänoikeuksien merkitykseen direktiivin voimaansaattamisessa. Hallituksen esityksessä ei ole lainkaan viittausta teollis- ja tekijänoikeuksiin. Direktiivin mukaiset velvoitteet ja ennen kaikkea se, miten ne toimeenpannaan käytännössä, vaikuttavat keskeisellä tavalla myös teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoon.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi 170 § (Verkkotunnusvälittäjän muut velvollisuudet). Ehdotetun SVPL:n uuden 10) kohdan mukaan verkkotunnusvälittäjän on ”annettava pääsy verkkotunnusten rekisteröintitietoihin tietosuojalainsäädännön mukaisesti ja maksuttomasti sekä vastattava rekisteritietoihin pääsyä oikeutetusti pyytävälle ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 72 tunnin kuluessa lainmukaisen ja asianmukaisesti perustellun pyynnön vastaanottamisesta”. Muutoksella velvoitettaisiin verkkotunnusvälittäjää luovuttamaan tietoja NIS2 direktiivin 28 artiklan 5 kohdan mukaisesti ”kun pääsyä oikeutetusti pyytävä esittää lainmukaisen ja asianmukaisesti perustellun pyynnön”.

Säännöksen vastatessa direktiiviä perusteluissa s. 234 todetaan kuitenkin: ”Mikäli Liikenne- ja viestintävirastolle toimitettu tietopyyntö olisi **puutteellinen tai epäselvä siten, että sen perusteella ei voida arvioida, onko tietojen luovuttaminen tietosuojalainsäädännön mukaista tai muusta syystä epäselvä tavalla**, joka estää asian ratkaisemisen, Liikenne- ja viestintäviraston olisi vastattava tietopyynnön esittäjälle ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 72 tunnin kuluessa ja pyydettävä täydentämään tietopyyntöä puutteellisuuden tai epäselvyyden osalta.”

Tämä korostettu lisäys perusteluihin ei perustu direktiiviin. Tietosuojalainsäädäntöön viittaaminen (GDPR 6 artiklan 1 c ja 6 artiklan 3 kohta) ei voi esitetyllä tavalla vaikuttaa lakiin tai EU:n teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanodirektiiviin perustuvaan velvoitteeseen luovuttaa tietoja. Ilman viittausta johdantokappaleeseen 88, jossa todetaan direktiivin suhde teollis- ja tekijänoikeuksiin, sekä viittausta johdantokappaleessa 143 perusoikeuksien kunnioittamiseen, voi perustelujen kirjaus johtaa siihen, että direktiivin mukaisesti tekijänoikeuslainsäädäntöön perustuva tiedonsaanti estyy. Teollis- ja tekijänoikeudet on direktiivissä tunnustettu kuuluviksi suojattuihin intresseihin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää valiokuntaa kiinnittämään huomiota asiaan mietinnössään.

Ystävällisiin terveisin,

Anna Vuopala

Hallitusneuvos

Tekijänoikeuden ja audiovisuaalisen kulttuurin vastuualue

opetus- ja kulttuuriministeriö